

er i denne Betydning og denne Forstand, at jeg har taget det; da jeg ikke fandt noget andet conformt Udtryk derfor, men jeg vil ikke indlade mig paa nogen lærd Definition deraf. Jeg har taget Hedenskab som det oprindelige Menneftelige, og naar vi skulle gaae ind paa Dødsstraffen, maa vi see hen til Hedenskabets oprindelige Begyndelse, til den første Stamfader og til Brodermorderen Cain, som ikke blev straffet med Dødsstraf. (Ploug: Der var Ingen, som kunde straffe!) Jo, hans Fader kunde have flaaet ham ihjel. — Ellers maa jeg bemærke til den sidste ærede Taler, at mange af de Ting, som han udtryktelig nævnte, har jeg ikke omtalt; jeg har kun omtalt, hvad der stod i Forbindelse med Egteskab og Blodskam, og har kun udsat derpaa, at ved „Blodskam“ kunde man ikke ret forstaae, hvilket Begreb der forbindes dermed. Det gammeltestamentlige Begreb er klart nok; men jeg vil ingenlunde have, at dette Begreb skal vedligeholdes. Man maa indføre et nyt Begreb, der bestemt siger, hvad det er, der egentlig forstaaes ved Blodskam. Der nævnes en egentlig og en uegentlig Blodskam, men naar man ikke siger Andet derom, indholdes der i selve Benævnelsen en Modsigelse. Endnu skal jeg som en dog mindre væsentlig Ting, men som Noget, der i det praktiske Liv er meget anstødeligt, navnlig for de Præster, der skulle have dermed at gjøre, nævne, at naar Egtesfolk ere separerede fra hinanden, og Konen bliver besvangret i Separationstiden, vil hun ikke, efterat Separationstiden er udløben, faae Lov til at ægte Vedkommende, der har besvangret hende; det bliver tværtimod bestemt nægtet, og dette synes mig at være en stor Urimelighed. Naar jeg tager det naturlige Menneftelige eller Hedenskab til Afgangspunkt, synes dette mig at være aldeles umoralsk og usædeligt; det synes mig meget bedre, at Folk, naar de ere enige derom, ægte hinanden og leve sammen som Egtesfolk, end at de skulle leve sammen uden Egteskab, og saa blive straffede derfor.

Ordføreren: Efter den Udvikling, som den sidste ærede Taler nys gav af sit oprindelige Foredrag, kunde der vel for Ordføreren ikke være stor Anledning til at komme tilbage til

hans oprindelige Foredrag. Det er, saavidt jeg skjønner, blevet tilstræffelig belyst af mine ærede Sidemand (Madvig), og jeg skal henholde mig til, hvad han har anført. Det turde dog vel ved at kaste et Blik paa det Udkast til en Straffelovbog, der foreligger, paa dets Heelhed og paa dets enkelte Bestemmelser, være aabenbart, at det Standpunkt, hvorpaa Udvalget har stillet sig, er Statens, Retsstatens, saaledes som den eksisterer i vort Aarhundrede i Europa; det er den kristelige Stats Standpunkt, der paa den ene Side søger at hævede Retfærdighedens Idee, men paa den anden Side, netop for at kunne det, ikke glemmer, at Grundlaget for al Ret og al Retsstilstand dog er Sædelighed og sædelig Besidstid. Jeg troer ogsaa, at den Bebreidelse, som den ærede Taler rettede mod vor Lovgivning, ramte hverken den ældre eller den yngre, og hvad han egentlig mener med den Modsatning, han opstillede mellem den Lovgivning, som vi haabe ret snart skal forsvinde, og den, som skal fortrænge den, veed jeg ikke; thi han fandt den ældre halv kristelig og halv jødisk, men han fandt den nye Straffelovbog ogsaa halv jødisk og halv kristelig, hvilket i en smuk Sammenfatning bliver til et heelt Hedenskab, hvis jeg ikke misforstod ham. Vil man sammenligne Udkastet med den ældre Lovgivning — denne kunde man maaskee kalde halv kristelig og halv jødisk; thi det er en virkelig historisk Sandhed, at Kristus den Femtes Lovbog i høi Grad stillet sig paa et religiøst Standpunkt, hvilket allerede aabenbarer sig i selve Ordningen af Straffebestemmelserne, i hvilken Henseende den ganske følger den mosaiske Lovgivning — vil man sammenligne det nye Udkast med den ældre Lovgivning, turde det blive Resultatet, at den ældre Ret er uchristelig og grum, medens det nye Udkast er kristeligt og mildt. Det bør ogsaa, saavidt jeg skjønner, heelt almindelige Talemaader, som det ærede Medlem fremførte mod Lovudkastet, og naar han søgte at gaae ind paa Entelighederne, maa jeg tilstaae, at jeg ikke seev, at hans Udtalelser rammende enten Commissionens Arbejde eller Landsthingets Udvalg. Han lod imidlertid sine Bebreidelser regne ned over begge, men han forbeholdte dem noget ubilligt, thi de faldt over-